

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 24Csp/49/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316219382
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivan Bartek
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2017:1316219382.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v Bratislave, v konaní pred sudcom JUDr. Ivanom Bartekom, v spore žalobkyne: Q. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ľ. W. XXX/XX, F., proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, v konaní zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 456,58 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 456,58 eur od 4.2.2017 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku sa žaloba zamietá.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 29.11.2016, doručenu súdu dňa 5.12.2016, sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 456,58 eur, spolu s 5%-ným ročným úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému až do zaplatenia, ako aj určenia, že zmluvná podmienka uvedená v bode 6 zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500081488 zo dňa 25.9.2014, „poplatok za poskytnutie úveru/revolvingu: 150,- eur“, je neprijateľná.

2. Žalobkyňa tvrdila, že na základe žiadosti jej žalovaný schválil úver vo výške 1.500,- eur, s ročnou úrokovou sadzbou 18,08% a s ročnou percentuálnou mierou nákladov (RPMN) 25,84%. Ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500081488 zo dňa 25.9.2014. V bode 6 zmluvy je uvedený poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150,- eur. Keďže ide o súčasť formulára zmluvy, nebol s ňou tento poplatok individuálne dojednaný. Žalovaný jej v skutočnosti poskytol dňa 26.9.2014 úver len vo výške 1.350,- eur. Podľa zmluvy o úvere a dohody o poskytnutí služieb mala žalovanému uhradiť celkovú sumu 3.443,58 eur (42 splátok x 81,99 eur). Dosiaľ na predmetnú zmluvu zaplatila sumu 1.806,58 eur. Bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka tak predstavuje rozdiel medzi uhradenými platbami vo výške 1.806,58 eur a poukázanou výškou úveru 1.350,- eur, teda 456,58 eur.

3. Podľa žalobkyne za poplatok 150,- eur jej žalovaný neposkytol reálne plnenie a chýbajúce protiplnenie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ide preto o neprijateľnú podmienku. V tej súvislosti poukázala na rozsudky Krajského súdu v Prešove z roku 2015. Pri dohode o poskytovaní služieb žalobkyňa namietala, že až v bode 7.1 je uvedená mesačná odplata za jej uzavretie vo výške 2,56% zo sumy schváleného úveru, zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Konkrétnu sumu si musí spotrebiteľ

vypočítať sám a výsledkom je suma 1.451,52 eur. Iba odplata za doplnkové služby tak predstavuje 107,52% z poskytnutého úveru. Dohoda navyše neobsahuje presné určenie odplaty, neuvádza, prečo za rovnaké služby platí viac ten zákazník, ktorému je poskytnutý vyšší úver. V neposlednom rade ide o úžeru, lebo vzájomné plnenia sú v hrubom nepomere. Zo zmluvy o úvere nie je zrejmé, kedy nastáva konečná splatnosť úveru. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ má byť už pri podpise zmluvy informovaný, v akých termínoch je dlh povinný plniť, vyžaduje sa časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru. Zmluva o úvere nemá ani ďalšiu zákonom požadovanú náležitosť, ktorou je správne uvedenie RPMN. Žalobkyňa mala uhradiť na úver 42 mesačných splátok po 81,99 eur, čo je spolu suma 3.443,58 eur. RPMN tak predstavuje 88,15%, pričom v zmluve je nesprávne uvedená výška 25,84%.

4. Žalobkyňa v žalobe označila a spolu s ňou predložila listinné dôkazy o úvere č. 8500081488 - rozhodcovskú zmluvu, dohodu o poskytnutí služieb, žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere, oznámenie o schválení úveru/zmluva o revolvingovom úvere, dohoda o zrážkach zo mzdy, zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere a výpisy z účtu o prijatej platbe a platiach na úver. Iné dôkazy nenavrhol, ani nepredložila.

5. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť a súčasne zaviazal žalobkyňu na náhradu trov právneho zastúpenia. Zároveň vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti súdu, nakoľko aj podľa uznesenia Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.10.2015, sp. zn. 9Co/516/2015, vzťah bezdôvodného obohatenia nie je spotrebiteľským vzťahom. Miestne príslušný je preto Okresný súd Bratislava I, ktorý je všeobecným súdom žalovaného.

6. Pokiaľ ide o vec samú, žalovaný poukázal na to, že právny inštitút neprijateľnej podmienky nie je aplikovateľný na otázku poplatku za uzatvorenie zmluvy a z podanej žaloby ani nevyplýva žiadny argument, pre ktorý by to tak malo byť. Poplatky spojené so spotrebiteľským úverom sú bežnou súčasťou obchodnej praxe a tento fakt je zohľadnený aj v zákone o spotrebiteľských úveroch (§ 9 ods. 10). Zákon zaviedol výslovnú úpravu toho, aké poplatky pri spotrebiteľskom úvere sú ex lege zakázané. Poplatok za poskytnutie úveru je preto prípustný a dovolený, z jeho znenia je nepochybné, za čo sa uhradza. V tej súvislosti žalovaný poukázal na zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. Cpjn 203/2013, vo veci bankových poplatkov za vedenie úverového účtu, ako aj na list Národnej Banky Slovenska (NBS) zo dňa 29.10.2016, ktorá otázku poplatku za poskytnutie úveru posudzovala a dospela k záveru, že tento poplatok je v súlade s predpismi na ochranu spotrebiteľa. Pokiaľ ide o dohodu o poskytovaní služieb a v nej uvedenú výšku odplaty, žalobkyňa pri svojich tvrdeniach vychádza z nesprávneho právneho posúdenia tohto dojednania. Dohoda bola uzavretá na základe slobodnej a vážne prejavenej vôle, nič nenasvedčuje tomu, že by o jej uzavretí žalobkyňa nevedela alebo jej obsahu nerozumela. Dohoda je vyhotovená na samostatnej listine, je uzavretá samostatne od zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z dohody ďalej vyplýva, že jej uzavretie nie je podmienkou pre získanie úveru. Na základe dohody sa poskytujú viaceré služby ako určitý komplex, odplata za tieto služby sa platí mesačne. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že odplata musí byť vyjadrená pevnou sumou. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, to ale neplatí, ak ide o predmet a cenu plnenia alebo ak neprijateľné podmienky boli individuálne dojednané. Žalovaný ďalej uviedol, že popiera dôvodnosť nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Oznámenie veriteľa o schválení úveru predstavuje nielen potvrdenie a akceptáciu návrhu na uzavretie zmluvy, ale je súčasťou zmluvy ako takej. K tomuto záveru dospel aj Krajský súd v Prešove v rozsudku č. k. 13Co/111/2014-166. Na základe uvedeného termín konečnej splatnosti úveru je vymedzený dňom splatnosti poslednej splátky úveru v oznámení. Zmluva obsahuje zákonom vyžadovanú výšku splátky (81,99 eur), počet splátok (42), aj termín splatnosti splátky (sú uvedené v oznámení veriteľa o schválení úveru, ako aj v splátkovom kalendári, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy). Žalovaný rovnako popieral, že by výška RPMN bola nesprávne vypočítaná. Podľa § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch sú celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Z toho vyplýva, že do výpočtu celkových nákladov sa nezapočítavajú náklady, ktoré vyplývajú z dojednaní nepredstavujúcich

podmienku pre získanie úveru. Aj poskytnutá služba v zmysle dohody je voliteľná. Ak by teda žalobkyňa dohodu vôbec nepodpísala, táto by nevznikla. Pokiaľ by odplata za poskytnuté služby bola zahrnutá do celkových nákladov, potom by takýto postup bol v rozpore so zákonom. V súvislosti s odkazom žalobkyne na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16.8.2016, sp. zn. 14Co/1378/2014, žalovaný uviedol, že údaj RPMN sa nenavrhuje a nedojednáva v zmysle § 44 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale sa určuje výpočtom, ktorý stanovuje zákon.

7. Žalovaný ako dôkazy predložil identické doklady ako žalobkyňa a okrem toho list NBS zo dňa 29.1.2016. Iné dôkazy nenavrhol.

8. Súd rozhodol vec bez nariadenia pojednávania, v súlade s § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku (CSP). Obe strany navyše súhlasili s rozhodnutím sporu bez nariadenia pojednávania.

9. Na základe nepopretých tvrdení mal súd v zmysle § 151 ods. 1 CSP za nesporný skutkový stav tvrdený žalobkyňou (bod 2). Tento stav vyplynul aj listinných dôkazov, ktoré strany predložili. Predmetom sporu bolo len právne posúdenie.

10. Zmluvu o úvere súd považoval za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka. Podľa ods. 1 tohto ustanovenia je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Žalovaný pri uzatváraní a plnení úverovej zmluvy konal v rámci svojej obchodnej činnosti, žalobkyňa - fyzická osoba nekonala ako podnikateľka. Preto ich treba považovať za dodávateľa a spotrebiteľa, úverovú zmluvu za spotrebiteľskú a poskytnutý úver za spotrebiteľský podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, na ktorý sa obe strany pri argumentácii odvolávali.

11. Keďže žalobkyňa bola spotrebiteľom a predmetom konania bola neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve a nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, bol podľa § 19 písm. d) CSP na konanie príslušný, popri všeobecnom súde žalovaného, aj tunajší súd, v obvode ktorého má žalobkyňa adresu trvalého pobytu.

12. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách neplatné.

14. Poplatok za poskytnutie úveru, či už vo výške 150,- eur alebo v inej výške, nie je možné považovať za neprijateľnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Dohoda strán o výške poplatku, aj keď nebola so žalobkyňou dohodnutá individuálne, sama o sebe nemôže spôsobovať nerovnováhu v právach a povinnostiach. Súd sa preto stotožnil s obranou žalovaného, že právny inštitút neprijateľnej podmienky nie je na poplatok aplikovateľný. Žalobkyňa neuviedla dostatočné a presvedčivé argumenty, prečo a v čom poplatok nerovnováhu spôsobuje. Poplatok je bežnou súčasťou zmlúv o spotrebiteľských úveroch, v zmluve bol formulovaný jasne a zrozumiteľne. Rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (napr. sp. zn. 7Co/307/2014 zo dňa 9.9.2015), na ktoré poukazovala žalobkyňa, sa netýkali neplatnosti alebo neprijateľnosti poplatku za úver, ale poplatkov za služby poskytované na základe dohody o poskytovaní služby. Z týchto dôvodov bola žaloba v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietnutá.

15. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je náležitosť, ktorú musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Dohoda o poskytovaní služieb bola uzavretá súčasne so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, bola súčasťou zmluvy o úvere. Z toho dôvodu musela byť odplata podľa tejto dohody zahrnutá do RPMN, ktorá je pre spotrebiteľa dôležitá, ak nie rozhodujúci, údaj, z ktorého vychádza pri rozhodnutí uzavrieť zmluvu. Údaj o RPMN si spotrebiteľ

môže pri uzatváraní porovnávať s priemernou hodnotou RPMN ostatných poskytovaných spotrebných úverov keďže aj tento údaj je povinnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

16. Skutočnosť, či dohoda o poskytovaní služieb bola uzavretá na osobitnom formulári, dojednaná individuálne alebo či bola alebo nebola podmienkou poskytnutia úveru, je irelevantná. Pokiaľ žalobkyňa uzavrela so žalovaným aj dohodu o poskytovaní služieb, bolo povinnosťou žalovaného zohľadniť túto skutočnosť a v zmluve výslovne uviesť, že v dôsledku poskytnutia doplnkových služieb je RPMN nie 25,84%, ale v skutočnosti 88,15%, hoci priemerná RPMN spotrebiteľských úverov je 44,06%.

17. Súd nepovažoval za správny argument žalobcu, že v čase uzavretia zmluvy sa do výpočtu RPMN nezapočítavali také náklady, ktoré vyplývajú z dojednaní nepredstavujúcich podmienku pre uzavretie zmluvy, dokonca, že by započítanie týchto nákladov bolo v rozpore so zákonom. K takémuto záveru zo znenia § 2 písm. g) a i) zákona o spotrebiteľských úveroch, platnom v čase uzavretia zmluvy, nemožno prísť žiadnym výkladom.

18. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že zrejým účelom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv a úverov je ochrana spotrebiteľa, nie ochrana dodávateľov a bánk. Zo znenia cit. ustanovení vyplýva, že do výpočtu RPMN sa majú zahrnúť všetky náklady, vrátane poplatkov akéhokoľvek druhu, aj náklady na doplnkové služby. Ďalší text tohto ustanovenia, na ktorý sa odvolával žalovaný, sa začína slovom „najmä“ a týka sa poisťného. Ide o príkladný výpočet, v ktorom sa poukazuje na poistenie, ako častú a osobitnú službu, ktorá pre spotrebiteľa má dôležitý význam pri neschopnosti splácať úver. Služby, za ktoré mala platiť žalobkyňa, sú úplne bežné služby spojené s úverom, a ako také mali byť zohľadnené pri výpočte RPMN. Keďže žalovaný to neurobil, údaj o RPMN je zjavne nesprávny, a neprípustným spôsobom zavádza aj bežne obozretného spotrebiteľa. Takýto úkon by bol neplatný aj podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o obchádzaní zákona, o rozpore s dobrými mravmi, resp. o omyle v rozhodujúcej skutočnosti. (§§ 39 a 49a). Touto otázkou sa však súd podrobnejšie nezaoberal, lebo pre rozhodnutie predmetného sporu postačovalo zistenie, že údaj o RPMN bol v zmluve uvedený nesprávne.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne RPMN v neprospech spotrebiteľa.

20. V dôsledku nesprávne uvedenej RPMN v neprospech žalobkyne je poskytnutý spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov. Poskytnutý úver bez poplatkov, t.j. aj bez poplatku za jeho poskytnutie, predstavuje sumu 1.350,- eur (1.500 eur mínus 150 eur). Žalobkyňa zaplatila žalovanému spolu sumu 1.806,58 eur, to znamená o 456,58 eur viac, ako bola povinná.

21. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

22. Sumu 456,58 eur žalobkyňa zaplatila žalovanému bez právneho dôvodu, čím sa žalovaný na jej úkor bez dôvodne obohatil. Žalobkyňa požiadala žalovaného o vydanie bezdôvodného obohatenia až žalobou, ktorá bola žalobcovi doručená dňa 31.1.2017. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia záväzku nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Žalovaný bol povinný bezdôvodné obohatenie vydať najneskôr dňa 1.2.2017, nasledujúcim dňom sa dostal do omeškania a od toho dňa je povinný platiť žalobkyni aj úrok z omeškania.

23. Úrok z omeškania bol žalobkyni priznaný v uplatnenej zákonnej výške 5% ročne podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z.

24. Každá strana mala vo veci čiastočný úspech, preto súd podľa § 255 ods. 2 CSP rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, na tunajšom súde, písomne, vo dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2) a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinná strana nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.